

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія України та української культури

Назва курсу	Історія України та української культури
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Інститут морально-психологічного забезпечення, кафедра гуманітарних наук
Найменування спеціальності	274 Автомобільний транспорт
Викладач (-і)	
Контактна інформація викладача (-ів)	
Консультації по курсу відбуваються	щовівторка, 15.00-17.00 (каб. 442, вул. Героїв Майдану, 32) онлайн-консультації
Сторінка курсу	
Інформація про курс	<p>Курс відноситься до обов'язкових освітніх компонентів (загальних) підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 274 Автомобільний транспорт на першому (бакалаврському) рівні.</p> <p>Курс розроблений таким чином, щоб надати курсантам-заочникам знання з історії України та української культури від найдавніших часів до сучасності.</p> <p>Дисципліна викладається на 1 курсі в обсязі 5 кредитів ЄКТС</p>
Коротка анотація курсу	<p>Курс відноситься до обов'язкових освітніх компонентів (загальних) підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 274 Автомобільний транспорт на першому (бакалаврському) рівні.</p> <p>Курс «Історія України та української культури» дає поглиблені знання про державотворчі процеси в історії України, етапи її розвитку, особливості культурогенезу українського народу, національно-культурні цінності, сформовані в різні історико-культурні періоди. Значна увага приділена головним етапам воєнно-політичної історії України від найдавніших часів до сучасності, основним аспектам військового мистецтва давніх цивілізацій на території України, війську княжої доби та доби козаччини, розвитку військових традицій України у XIX – XX ст., питанням історії створення і розвитку вітчизняних Збройних сил після відновлення незалежності України у 1991 р., проаналізовано збройну агресію РФ проти України, а також сучасним підходам до історії національної культури, закономірностям та особливостям розвитку української культури, надбанням та особливостям існування української культури в сучасних умовах.</p>
Мета та цілі курсу	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія України та української культури» передбачається здобуття компетентностей, теоретичних знань та умінь, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю (спеціалізацією), а саме: оволодіти основами методики історичного дослідження, здобути навички і вміння, необхідні для практичної діяльності, розвивати високу внутрішню культуру на основі вивчення досягнень і закономірностей розвитку української історії, війська та національної культури.</p>

Література для вивчення дисципліни	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бойко О.Д. Історія України: підручник / О.Д. Бойко. – 7-ме вид., стер. – Київ: Академія, 2018. – 717 с. 2. Гаврюшенко О.А. Історія культури: Навч. посіб. / О.А. Гаврюшенко, В.М. Шейко, Л.Г. Тишевська – К.: Кондор, 2004 – 763 с. 3. Історія українського війська: Курс лекцій / [П.П. Ткачук, А.І. Харук, І.Я. Соляр та інші]. – Львів: НАСВ, 2016. – 168 с. 4. Історія України та українського війська: Практикум / [П.П. Ткачук, А.І. Харук, І.Я. Соляр та інші]. – Львів: НАСВ, 2018. – 284 с. 5. Історія світової та української культури: Підручник для вищих закладів освіти / В.А. Греченко, І.В. Чорний, В.А. Кушнерук, В.А. Режко. – К.: Літера ЛТД, 2006. – 480 с. 6. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: Підручник / М. В. Кордон. – вид. 2-ге. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 584 с. 7. Король В.Ю. Історія України: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. : рек. МОНУ / В.Ю. Король. – 2-ге вид. доп. – К.: Академвидав. – 2008. – 496 с. 8. Нариси воєнно-політичної історії України: навчальний посібник. – Острог, 2020. – 568 с. 9. Руйнування історичних міфів російської пропаганди / За ред. В.М. Мороза. – К.: НДЦ ГП ЗС України, 2022. – 100 с. 10. Шейко В.М. Історія української культури: Навч. посібник / В.М. Шейко, Л.Г. Тишевська./ Наук. ред. В.М. Шейко. –К.: Кондор, 2010. –264 с. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті / Ю.П. Богуцький, В.П. Андрущенко, Ж.О. Безвершук, Л.М. Новохатько. – К.: Знання, 2007. – 679 с. 12. Боляновський А. Українські військові формування в Збройних силах Німеччини (1939–1945) / А. Боляновський. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка; Інститут українських студій Альбертського університету, 2003. – 686 с. 13. В'ятрович В. Українська Повстанська Армія. Історія нескорених / В. В'ятрович, Р. Забілий, І. Дерев'яний, П. Содоль. – Львів: Центр досліджень визвольного руху, 2008. – 352 с. 14. Голодомор 1932 – 1933 років в Україні: документи та матеріали / упоряд. Р.Я. Пиріг; НАН України. Ін-т історії України. – К.: Вид. дім Києво-Могилянська академія, 2007. – 1128 с. 15. Голубко В. Армія Української Народної Республіки 1917–1918. Утворення та боротьба за державу / В.Є. Голубко. – Львів: Кальварія, 1997. – 288 с. 16. Голубко В., Грицюк В., Кривизюк Л., Лисенко О. Історія війн і військового мистецтва : в 3-х т. – Т.3. Від масових армій до відродження професійних армій (XX – початок XXI ст.) – Харків:Фоліо, 2019. – 783 с. 17. Монолатій І. Українські легіонери: Формування та бойовий шлях Українських Січових Стрільців, 1914–1918 рр. / І. Монолатій. – Київ: Темпора, 2008. – 88 с. 18. Котляр М.Ф. Нариси воєнного мистецтва Давньої Русі / М.Ф. Котляр. – Київ: Наш час, 2010. – 280 с. 19. Обережно, рашизм! / Збірник інформаційно-аналітичних матеріалів / А.М. Романишин, С.В. Черевичний, О.П. Остапчук та ін. –
---	--

	<p>К.: НДЦ ГП ЗС України, 2023. – 48 с.</p> <p>20. Патриляк І. "Встань і борись! Слухай і вір...": українське націоналістичне підпілля та повстанський рух (1939 – 1960): монографія / І. Патриляк. – Львів: Часопис, 2012. – 592с.</p> <p>21. Погорілий О. Культурологія: Навчальний посібник / Упоряд.: О. Погорілий, М. Собуцький. – К.: Києво-Могилянська академія, 2005. – 320 с.</p> <p>22. Поле битви – Україна. Від „володарів степу” до „кіборгів”. Воєнна історія України від давнини до сьогодення / Упоряд. К. Галушко – Харків: „Книжковий Клуб „Клуб Сімейного Дозвілля”, 2016. – 352 с.</p> <p>23. Синиця Є. Перунові діти. Військова справа слов’ян на початку середньовіччя / Є. Синиця. – Київ: Темпора, 2012. – 276 с.</p> <p>24. Тинченко Я. Українські збройні сили: березень 1917 р. – листопад 1918 р. (організація, чисельність, бойові дії): наукове видання. – К.: Темпора, 2009. – 480 с</p> <p>25. Тинченко Я. Військово-морські сили України. 1917–1921 / Я. Тинченко. – Київ: Темпора, 2012. – 116 с.</p> <p>26. Ткачук П. Сухопутні війська України доби революції 1917–1921 рр. / П. Ткачук. – Львів: АСВ, 2009. – 311 с.</p> <p>27. Трофим'як Б. Гімнастично-спортивні організації у національно-визвольному русі Галичини (друга пол. XIX ст. – перша пол. XX ст.) / Б. Трофим'як. – Тернопіль: Вид-во ТАНГ „Економічна думка”, 2001. – 696 с.</p> <p>28. Український військово-історичний календар. 2023 / За ред. В.М. Мороза / Упорядник В.Р. Мараєв. – К.: НДЦ ГП ЗС України, 2022. – 106 с.</p> <p>29. Хома І. Січові Стрільці. Створення, військово-політична діяльність та збройна боротьба Січових Стрільців у 1917–1919 рр. – К.: Наш час, 2011. – 104 с.</p> <p>30. Шанковський Л. Українська Галицька Армія. Воєнно-історична студія. – Львів, 1999. – 396 с.</p> <p>31. Яворницький Д. Історія запорозьких козаків. –Т. 1–3. – К., 1990–1996.</p> <p>32. 100 брехливих російських наративів про російсько-українську війну / Збірник інформаційно-аналітичних матеріалів / А.М. Романишин, С.В. Черевичний, О.П. Остапчук та ін. – К.: НДЦ ГП ЗС України, 2023. – 77 с.</p> <p>Інформаційні ресурси:</p> <p>33. http://www.history.org.ua/</p> <p>34. http://www.inst-ukr.lviv.ua/</p> <p>35. http://litopys.org.ua</p>
Тривалість курсу	150 год.
Обсяг курсу	14 годин аудиторних занять, у тому числі 10 годин лекцій, 4 години семінарських занять, 136 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>За результатами вивчення навчальної дисципліни «Історія України та української культури» курсанти-заочники набудуть таких результатів навчання:</p> <p>РН 2. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово під час обговорення професійних питань.</p> <p>РН 4. Відшуковувати необхідну інформацію в науково-технічній</p>

	<p>літературі, базах даних та інших джерелах; аналізувати та оцінювати цю інформацію.</p> <p>РН 7. Аналізувати інформацію, отриману в результаті досліджень, узагальнювати, систематизувати й використовувати її у професійній діяльності.</p> <p>РН 25. Презентувати результати досліджень та професійної діяльності фахівцям і нефахівцям, аргументувати свою позицію.</p>
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль	Екзамен
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	<p>Лекції</p> <p>Презентації</p> <p>Дискусії</p>
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Підсумкове оцінювання (за результатами усього курсу):</p> <ul style="list-style-type: none"> - семінарські заняття – 30% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 30); - екзамен – 70% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 70). <p>Письмові роботи: очікується, що курсанти-заочники виконають декілька видів письмових робіт (реферати, есе). Академічна доброчесність: очікується, що роботи курсантів-заочників будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших курсантів-заочників становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі курсанта-заочника є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що усі курсанти-заочники відвідають усі лекції та семінарські заняття курсу. Курсанти-заочники мають інформувати викладача про неможливість відвідання занять. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку чи іспиту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи формування людської цивілізації на території України. 2. Скіфо-сарматська доба. 3. Зародження і становлення державності у східних слов'ян (VI–XI ст.). 4. Походження Давньоруської держави. 5. Виникнення та розвиток Київської Русі (кін. IX–сер. XI ст.). 6. Монголо-татарська навала і занепад Київської Русі. 7. Галицько-Волинське князівство як продовжувач державницьких традицій Київської Русі. 8. Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського. 9. Люблінська, Берестейська унії та їх політичні наслідки. 10. Формування українського козацтва і заснування Запорізької Січі. 11. Причини, початок та основні події національно-визвольної війни українського народу (лютий 1648 – серпень 1657 рр.). 12. Україна часів Руїни.

13. Колоніальна політика Російської імперії щодо України у XVIII ст.
14. Західноукраїнські землі під владою Австрійської монархії.
15. Утворення та діяльність Центральної Ради.
16. Українська держава доби гетьмана П.Скоропадського.
17. Директорія УНР.
18. Соціально-економічні перетворення в Україні у 20-30-ті рр. XX ст.
19. Голодомори 1921–1923 рр. і 1932–1933 рр.
20. Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни.
21. Початок Другої світової війни. Західноукраїнські землі у вересні 1939 – червні 1941 рр.
22. Україна у роки німецької окупації.
23. Пакт Молотова-Ріббентропа.
24. Рух Опору на окупованій території України.
25. Україна в роки повоєнної відбудови (1945р.– поч. 1950 р.).
26. Репресії радянського режиму проти населення Західної України. Операція «Вісла».
27. Економічне та соціально-політичне життя у роки «політичної відлиги» (1956–1964 рр.).
28. Період «застою» в Україні. Дисидентський рух.
29. Розпад СРСР і відродження незалежності України.
30. Державотворчі процеси в Україні.
31. Збройні сили України у протистоянні російській агресії (2014–2023 рр.).
32. Організація, структура і озброєння війська в період Київської Русі.
33. Військо у XIV–XVI ст.
34. Військова символіка та клейноди Запорозької Січі.
35. Особливості військового мистецтва козаків.
36. Перші українські юнацько-спортивні організації: «Сокіл», «Січ», «Пласт».
37. Організація Українських Січових Стрільців.
38. Організація Української Галицької Армії.
39. Військові формування в період національно-визвольних змагань 1917–1921 рр.
40. Карпатська Січ.
41. Створення та діяльність УПА/
42. Українці у складі німецьких військових формувань в роки Другої світової війни.
43. Українці в арміях держав антигітлерівської коаліції в роки Другої світової війни.
44. Розвиток міжнародного військового співробітництва та миротворчої діяльності,
45. Збройні сили України в період незалежності.
46. Етапи реформування і розвитку Збройних Сил України.
47. Українська культура періоду перебудови.
48. Рух шістдесятництва та відродження української культури.
49. Літературна та просвітницька діяльність «Руської трійці».
50. Культурні процеси в Україні у повоєнні роки (50 – 60-ті рр. XX ст.).

	<p>51. Основні особливості розвитку культури доби незалежності.</p> <p>52. Розвиток освіти та науки в добу Центральної Ради та Гетьманату.</p> <p>53. Українська культура в роки Другої світової війни.</p> <p>54. «Розстріляне відродження».</p> <p>55. Початок українського національного відродження у ХІХ ст.</p> <p>56. Тарас Шевченко і становлення національної культури.</p> <p>57. Трипільська культура (IV – II тис. до н.е.).</p> <p>58. Основні літературні течії 20 – 30-х рр. в Україні та їх представники.</p> <p>59. Культурно-освітня діяльність братств.</p> <p>60. Писемність, освіта та мистецтво у Київській Русі.</p> <p>61. Культурна самобутність Галицько-Волинського князівства.</p> <p>62. Самобутність української культури ХVІІ-ХVІІІ ст.: від бароко до класицизму і реалізму.</p> <p>63. Роль гетьмана Петра Сагайдачного у відродженні української культури.</p> <p>64. Козацьке бароко. Мистецтво Лівобережної України.</p> <p>65. Ранні форми культури на українських землях.</p> <p>66. Романтизм та національно-культурне відродження в Україні у першій пол. ХІХ ст.</p> <p>67. Військові елементи у культурі киммерійців, скіфів і сарматів.</p> <p>68. Суспільно-політичні та історичні умови розвитку української культури доби Просвітництва.</p> <p>69. Розвиток освіти і науки у другій половині ХVІІ – кінці ХVІІІ ст. Києво-Могилянська академія.</p> <p>70. Політика українізації 20-х – поч. 30-х рр. ХХ ст. та її вплив на розвиток культури.</p>
Опитування	Анкета-оцінка з метою оцінювання якості курсу буде надана після завершення курсу

Схема курсу

Кількість годин ауд./самост.	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Формування, розвиток та становлення українського народу та його державності.	Засвоїти закономірності історичного розвитку людини на українських землях за первіснообщинного ладу. Знати основні етапи формування і розвитку державності у східних слов'ян. Усвідомити закономірності становлення державності на українських землях за княжої доби. Засвоїти основні напрямки внутрішньої та зовнішньої політики князів Київської Русі. Знати особливості озброєння та військового мистецтва княжих часів. Розуміти роль трипільської культури в українській історії. Орієнтуватись в особливостях культурного розвитку в княжу добу. Розуміти причини втрати державності та входження українських земель до складу ВКЛ та Польщі, економічні та соціально-політичні наслідки цих процесів.	Тести, питання, реферати
2/2	2. Національно-визвольна війна 1648 – 1657 рр. та розвиток українських земель до XX століття	Засвоїти основні причини виникнення українського козацтва. Знати види зброї, тактику і стратегію козацького війська. Розуміти причини, хід та наслідки української національної революції 1648–1657 рр. Орієнтуватись в особливостях внутрішньої та зовнішньої політики періоду Руїни. Знати причини гайдамацького та опришківського рухів, скасування гетьманства і ліквідації Запорізької Січі. Розуміти особливості українського бароко. Усвідомити суть політики Російської та Австрійської імперій щодо України. Засвоїти основні етапи українського національного відродження у XIX ст. Розуміти роль українських юнацько-спортивних організацій: «Сокіл», «Січ», «Пласт» в процесі творення українського війська.	Тести, питання, реферати
2/2	3. Національна революція 1917–1921 рр. та відновлення державності України	Орієнтуватись в політичних планах і намірах ворогуючих держав щодо українських земель в роки Першої світової війни. Знати процес формування та бойовий шлях Українських січових стрільців. Усвідомити історичні події Української революції 1917–1921 рр. Розуміти процес утворення та особливості діяльності Української Центральної Ради. Орієнтуватись у внутрішній та зовнішній політиці урядів гетьмана П. Скоропадського, Директорії, ЗУНР. Знати особливості військової політики урядів Центральної Ради, гетьмана П. Скоропадського, Директорії та ЗУНР. Розуміти правовий статус українських земель після Паризької мирної конференції.	Тести, питання, реферати

4/0	4. Україна в 20-х – 80-х рр. ХХ ст.	<p>Усвідомити зміст соціально-економічних перетворень в Україні у 20–30-ті рр. ХХ ст. Розуміти зміст політики українізації в 1920 – на початку 1930-их рр. та її вплив на розвиток культури. Знати про розвиток освіти і науки в УСРР (УРСР) та на західноукраїнських землях. Засвоїти причини сталінського терору в Україні. Розрізняти особливості політичного і економічного розвитку західноукраїнських земель у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Знати діяльність українських військових формувань в 1920–30-х рр. Засвоїти передумови та причини створення Організації Народної Оборони – «Карпатська Січ». Усвідомити місце та роль українського питання напередодні Другої світової війни. Орієнтуватись в основних положеннях радянсько-німецьких договорів 1939 р. Знати основний перебіг воєнних дій на території України під час Другої світової війни. Усвідомити причини створення та діяльності Руху Опору на окупованій території України. Розуміти участь українців у складі військових формувань антигітлерівської коаліції, збройних формувань Німеччини, лавах Червоної армії. Засвоїти основні результати та наслідки Другої світової війни для України та українського народу. Розуміти особливості повоєнної відбудови в Україні (1945 – початок 50-х рр.). Усвідомити прояви ідеологічної кризи радянського ладу в середині 1960 – на початку 1980-х рр. та причини активізації опозиційного руху. Знати про рух шістдесятництва та відродження української культури.</p>	Тести, питання, реферати
4/2	5. Утворення Української незалежної держави та її розбудова.	<p>Орієнтуватись в особливостях суспільно-політичного і економічного розвитку України в період перебудови. Розуміти процес відновлення та утвердження державної незалежності України. Знати особливості становлення та міжнародного визнання України. Орієнтуватись в основних напрямках зовнішньої політики України. Знати сучасну українська культуру: проблеми, завдання та перспективи. Орієнтуватись в українській літературі кінця ХХ – поч. ХХІ ст. Розуміти основні етапи реформування ЗСУ. Засвоїти особливості розвитку міжнародного військового співробітництва та миротворчої діяльності ЗСУ. Знати важливість стандартів НАТО у розбудові ЗСУ. Розуміти роль ЗСУ у протистоянні російській агресії (2014–2023 рр.).</p>	Тести, питання, реферати